

Anexa la OM nr. 3440/11.03.2026

Planul de cercetare al Institutului de Științe ale Educației pentru anul 2026**Obiectiv strategic 1. Realizarea de cercetări care să fundamenteze politicile educaționale bazate pe evidențe**

1. Analiza sistemului de învățământ din România	Coordonatori
Perioada de implementare: aprilie – decembrie 2026 Descriere: Rapoartele reprezintă demersuri de analiză a sistemului de învățământ preuniversitar și a sistemului de învățământ superior, pe baza unui set de indicatori statistici incluși în Sistemul Național de Indicatori pentru Educație, care sunt compatibili cu sistemele internaționale de indicatori (sistemul statistic european Eurostat, sistemul OECD, sistemul UNESCO). Activități: • revizuirea sistemului de indicatori de bază în conformitate cu prioritățile politicilor educaționale și cu noi indicatori europeni; • revizuirea datelor referitoare la populația școlară și populația rezidentă; • analiza situației sistemului național de educație (învățământ preuniversitar / învățământ superior), pe ansamblu și pe niveluri de învățământ, pe baza setului de indicatori de bază, care vizează următoarele dimensiuni: participarea la educație; resursele umane ale sistemului de învățământ; rezultate școlare; eficiența externă a sistemului de educație; educația și formarea profesională din perspectiva indicatorilor europeni. Livrabile: Raport privind starea învățământului preuniversitar din România 2025-2026 (Partea I. Analiza sistemului de învățământ preuniversitar din perspectiva indicatorilor de bază); Raport privind starea învățământului superior din România 2025-2026 (Partea I. Analiza sistemului de învățământ preuniversitar din perspectiva indicatorilor de bază).	Otilia Apostu <i>Raport privind starea învățământului preuniversitar din România</i> Irina Horga <i>Raport privind starea învățământului superior din România</i>
2. Factori determinanți pentru participarea la educație a copiilor de etnie romă	Coordonator
Perioada de implementare: ianuarie – martie 2026 Descriere: Obiectivul general al studiului urmărește identificarea și analiza factorilor determinanți de la nivel individual, familial, școlar și comunitar care influențează participarea la educație a copiilor de etnie romă. Activități: • Redactarea raportului de cercetare. Livrabil: Raport de cercetare	Colectiv de coordonare

3. Nevoi și provocări de dezvoltare a competențelor parentale relevante pentru educația și participarea școlară a copiilor	Coordonator
PERIOADA DE IMPLEMENTARE: martie – decembrie 2026 Descriere: Strategia Națională pentru sprijinirea părinților 2024-2030 (aprobată prin hotărârea de Guvern nr. 1353/30 octombrie 2024), propune printre direcțiile de acțiune (DAI.1), identificarea abordărilor, ariilor și nivelurilor de intervenție pentru sprijinirea părinților, fundamentate pe studii/analize/date de cercetare. Subsumate acestei direcții de acțiune, Strategia prevede o inventariere sistematică a modelelor și a recomandărilor de programe /activități/ servicii de susținere a părinților de la nivel național și internațional (măsura MI.1.2.), respectiv investigarea nevoilor, provocărilor și așteptărilor părinților printr-o analiză de nevoi specifice (măsura MI.1.3.). Obiectiv general: identificarea și analiza nevoilor și a provocărilor părinților cu privire la dezvoltarea competențelor parentale relevante pentru sprijinirea accesului, participării și progresului școlar al copiilor. Metodologia de cercetare include o abordare mixtă, cantitativă și calitativă (în funcție de nevoile de cercetare identificate pe parcursul implementării proiectului, metodologia poate implica ancheta pe baza de chestionar, interviul în profunzime, focus-grupul și analiza documentelor). Activități: • investigarea opiniilor părinților și a altor actori relevanți; • realizarea unei colecții de bune practici (activități, programe, cursuri de formare, proiecte) implementate în România și alte state europene, din perspectiva dezvoltării competențelor și a sprijinului parental necesar, relevante pentru educația și participarea școlară a copiilor. Livrabil: Raport de cercetare Valorificarea rezultatelor de cercetare: • Publicarea raportului de cercetare. • Prezentări ale rezultatelor de cercetare la diferite evenimente științifice sau profesionale.	Speranța Țibu, Petre Botnariuc
4. Debirocratizarea ca măsură de creștere a calității procesului didactic	Coordonator
Perioada de implementare: martie – decembrie 2026 Descriere: Proiectul abordează debirocratizarea școlii ca măsură de creștere a calității procesului didactic, pornind de la premisa că birocrăția nu înseamnă doar „volum de hârtii”, ci un mecanism care poate reconfigura rolul profesorului și reduce timpul disponibil pentru procese didactice esențiale (proiectare, predare, evaluare, feedback, remediere) și reflecție profesională. OCDE, în <i>Raportul tehnic - Reforma învățământului preuniversitar în România</i> (2024) semnalează explicit că școlile sunt supuse unor sarcini administrative grele care absorb resursele și deturneză atenția directorilor și a profesorilor de la sarcinile lor principale. Obiectiv general: Identificarea sarcinilor birocratice, a mecanismelor care le generează și a perioadelor de vârf ale încărcării, în vederea fundamentării unor măsuri fezabile de recuperare și optimizare a timpului didactic. Metodologia de cercetare: Design calitativ exploratoriu, centrat pe analiza de profunzime a practicilor în școală. În funcție de nevoile de cercetare identificate pe parcursul implementării proiectului, demersul metodologic poate integra	Adela Țăranu

analiza documentelor, interviuri individuale/ de grup cu inspectori, directori, profesori și consultări cu experți; chestionar aplicat profesorilor din școlile selectate.

Livrabil: Raport de cercetare

Obiectiv strategic 2. Dezvoltarea unor abordări și produse inovatoare, în relație cu tendințele actuale din educație și cu nevoile actorilor școlari din sistemul educațional românesc

5. Mecanism de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul preuniversitar (MIAF)

Proiect finanțat din FSE+ prin Programul Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritatea 7. Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Perioada de implementare: octombrie 2025 – septembrie 2029

Descriere:

Obiectiv general: susținerea alfabetizării funcționale a elevilor din învățământul primar și gimnazial (ISCED 1-2), în domeniile: lectură, matematică, științe, educație civică și educație digitală, prin proiectarea și implementarea unor intervenții integrate care includ: elaborarea unui cadru de evaluare a nivelului de alfabetizare funcțională (standarde, seturi de itemi și teste de evaluare), dezvoltarea competențelor cadrelor didactice și implementarea unui mecanism de intervenție pilot vizând alfabetizarea funcțională a elevilor, într-o perioadă de 48 luni și având ca perspectivă extinderea acestui mecanism la nivel național

Obiective specifice:

OS 1: Elaborarea unui cadru conceptual care vizează alfabetizarea funcțională la nivelul învățământului primar și gimnazial, incluzând elaborarea descriptorilor asociați alfabetizării funcționale și fundamentarea standardelor de evaluare aferente acestora, precum și realizarea reperelor pentru predare-învățare-evaluare în relație cu alfabetizarea funcțională, într-o perioadă de 16 luni (lunile 1 - 16)

OS 3: Elaborarea standardelor de alfabetizare funcțională, a unor seturi de itemi și a unor teste de evaluare a nivelului de alfabetizare funcțională, într-o perioadă de 15 luni (lunile 2-16), în vederea realizării unei evaluări unitare standardizate în ceea ce privește alfabetizarea funcțională pentru nivelurile primar și gimnazial.

OS 4: Dezvoltarea competențelor cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial de a proiecta și derula activități de predare-învățare-evaluare eficiente, pentru alfabetizarea funcțională a elevilor, prin furnizarea unor programe de formare continuă, într-o perioadă de 41 luni (lunile 8-48)

Activități și subactivități 2026:

Activitatea 1. Elaborarea reperelor pentru predare-învățare-evaluare, centrate pe alfabetizarea funcțională, precum și a descriptorilor asociați acesteia, pe baza analizelor și studiilor tematice privind alfabetizarea funcțională, în corelație cu competențele din curriculumul național și cadrele de referință ale studiilor internaționale (PIRLS, TIMSS, PISA, ICILS, ICCS), și ținând cont de rezultatele elevilor români la aceste studii

A1.1. Analiza curriculumului național pe domeniile: lectură, matematică,

Coordonator ISE

Ana-Maria Dalu –
coordonator partener
ISE

Gabriela Nausica
Noveanu –
coordonator științific

științe, educație civică, educație digitală, prin raportare la descriptorii nivelurilor de competență/ de performanță din studiile internaționale – PIRLS, TIMSS, PISA, ICILS, ICCS, în vederea elaborării descriptorilor asociați alfabetizării funcționale (la sfârșitul clasei a IV-a și a VIII-a).

A1.2. Analiza rezultatelor elevilor români la evaluările internaționale (PIRLS, TIMSS, PISA, ICILS, ICCS), din perspectiva alfabetizării funcționale, prin raportare la curriculumul național, în scopul identificării lacunelor în învățare și fundamentării standardelor de evaluare aferente.

A1.3. Realizarea reperelor pentru predare-învățare-evaluare, în relație cu alfabetizarea funcțională, pe baza rezultatelor de la activitățile A.1.1 și A.1.2.

Activitatea 2. Dezvoltarea platformei funcționale suport prin realizarea unui spațiu digital pentru derularea programelor de formare și susținerea unor seturi de resurse educaționale suport elaborate ca portofolii finale la certificarea formabililor

A2.1. Dezvoltarea unei platforme suport pentru susținerea activităților din cadrul proiectului (platforma de formare, susținerea online a resurselor elaborate în proiect, susținerea necesităților tehnice ale echipei de proiect)

Activitatea 3. Elaborarea standardelor, itemilor și testelor de alfabetizare funcțională, corelate cu profilul absolventului învățământului primar, respectiv învățământului gimnazial

A3.1. Elaborarea Standardelor de alfabetizare

A3.2. Elaborarea itemilor și testelor de evaluare a nivelului de alfabetizare funcțională (pentru nivelurile primar și gimnaziu), în corelare cu standardele de alfabetizare funcțională)

Activitatea 4. Formarea și certificarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial, pentru proiectarea și derularea unor activități de predare-învățare-evaluare eficiente, în vederea creșterii nivelului de alfabetizare funcțională a elevilor

A4.1. Realizarea analizei nevoilor de formare privind specificul formării cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial (nivel de studiu, disciplină etc.), din perspectiva intervențiilor în cazul elevilor aflați în risc sau în situație de analfabetism funcțional.

A4.2. Accreditarea programelor de dezvoltare profesională continuă pentru nivel 1 (formarea formatorilor) și nivel 2 (formarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial)

Livrabile/Rezultate 2026:

R.1.1.a - 1 set de analize comparative pe domenii și pe niveluri de învățământ

R.1.1.b – 2 seturi de descriptori pentru alfabetizare funcțională, pe niveluri de învățământ (1 set primar – clasă a IV-a și 1 set gimnazial – clasă a VIII-a)

Un focus-grup cu reprezentanți ai mediului academic și ai societății civile (ONG-uri de specialitate) pentru informarea în legătură cu produsele aferente subactivității A.1.1

O echipă de experți pentru domeniul alfabetizării funcționale

R.1.2.a 2 seturi de analize de itemi pe domenii și niveluri de învățământ (1 set primar, 1 set gimnazial)

R.1.2.b Un studiu privind identificarea lacunelor în învățare, pe domenii și niveluri de învățământ

2 ateliere de lucru pentru cadrele didactice din învățământul primar și gimnazial, organizate în scopul dezvoltării competențelor profesionale legate de evaluarea elevilor O echipă de experți pentru domeniul alfabetizării funcționale R.1.3. 2 seturi de repere pentru predare-învățare-evaluare, în relație cu alfabetizarea funcțională, pe domenii și niveluri de învățământ (1 set repere primar, 1 set repere gimnazial) Un atelier de lucru pentru cadrele didactice din învățământul primar și gimnazial, în scopul familiarizării cu abordarea științifică a unui demers didactic centrat pe alfabetizarea funcțională O echipă de experți pentru domeniul alfabetizării funcționale R.2.1.- Platforma suport pentru susținerea activităților din cadrul proiectului R.3.1. – Seturi de standarde de alfabetizare funcțională R.3.2.a - Un portofoliu de peste 2.400 de itemi elaborați R.3.2.b - Un set de 8 teste (inițiale și finale) pentru clasele: II, IV, VI, VIII R.4.1.a – 1 Raport de analiză a nevoilor de formare, structurat pe 3 secțiuni, corespunzătoare programelor de formare, după cum urmează: 1. analiza nevoilor de formare a formatorilor pentru domeniul Alfabetizare funcțională; 2. analiza nevoilor de formare a cadrelor didactice din învățământul primar pentru domeniul Alfabetizare funcțională; 3. analiza nevoilor de formare a cadrelor didactice din învățământul gimnazial pentru domeniul Alfabetizare funcțională. R.4.2.a - 1 program de dezvoltare profesională continuă acreditat pentru formarea formatorilor pentru domeniul Alfabetizare funcțională – furnizor ISE: R.4.2.b - 1 program dezvoltare profesională continuă acreditat pentru formarea cadrelor didactice din învățământul primar pentru domeniul Alfabetizare funcțională – furnizor CCD; R.4.2.c - 1 program dezvoltare profesională continuă acreditat pentru formarea cadrelor didactice din învățământul secundar inferior pentru domeniul Alfabetizare funcțională – furnizor CCD;	
--	--

Obiectiv strategic 3. Racordarea cercetării educaționale la spațiul intern și internațional, în vederea realizării unor studii comparative și pentru participarea la comunitatea științifică a cercetării

6. PISA 2025 – Programul internațional pentru evaluarea elevilor	Coordonator
Perioada de implementare: 2023-2026 Descriere: Această temă are ca scop implementarea activităților subsumate studiului PISA 2025. În ciclul PISA 2025, Învățarea în lumea digitală (engl. Learning in the Digital World – LDW) reprezintă domeniul inovativ vizat, iar Științele constituie domeniul principal evaluat. Ministerul Educației a decis participarea României la PISA 2025 având în vedere și implementarea activităților opționale și anume:	Gabriela Nausica Noveanu

- evaluarea la limbă străină (engl., Foreign Language Assessment – FLA); - aplicarea chestionarului TIC pentru elevi (engl. ICT Questionnaire); - aplicarea unui chestionar adresat profesorilor de limbi străine (engl., FLA English Teacher Questionnaire); - aplicarea unui chestionar adresat profesorilor de științe (engl., Science Teacher Questionnaire); - aplicarea unui chestionar adresat părinților elevilor participanți la PISA 2025 (engl., Parent Questionnaire). Activități (2026): • Verificarea versiunilor intermediare ale bazelor de date naționale; • Elaborarea rapoartelor naționale; • Diseminarea rapoartelor naționale. Livrabile (2026): Rapoarte naționale PISA 2025	
--	--

7. EUROSTUDENT IX - Condițiile de viață și de studiu ale studenților	Coordonator
Perioada de implementare: Septembrie 2024 – August 2027 Descriere: Proiectul EUROSTUDENT își propune să contribuie la stabilirea de structuri naționale de monitorizare a dimensiunii sociale a învățământului superior, în majoritatea statelor europene, atât membre, cât și non-membre ale UE. Cercetarea urmărește colectarea și analiza datelor privind condițiile de viață și de studiu ale studenților din Europa, cu scopul de a obține indicatori comparabili pe plan european. Studiul are la bază aplicarea unui chestionar on-line la nivelul studenților din ciclurile de licență și master ale instituțiilor de învățământ superior public și privat. Activități (2026): • Definitivarea chestionarului, în urma verificării și validării de către coordonatorul internațional • Testarea/pilotarea chestionarului, în platforma online (în colaborare cu UEFISCDI) • Monitorizarea aplicării chestionarului online (în colaborare cu UEFISCDI); • Pregătirea datelor naționale pentru a fi incluse în comparațiile internaționale (curățare, validare, ponderare); • Participare la conferințe și workshopuri EUROSTUDENT. Livrabile (2026): • Chestionar tradus și adaptat • Bază de date curățată și validată pentru prelucrări statistice	Marius Lazăr

8. REVERS-ED – Trends on educational inequalities over time and successful interventions that contribute to reverse them Proiect finanțat din Programul de Cercetare și Inovare al UE – HORIZON-CL2-2023-TRANSFORMATIONS-01	Coordonator
Perioada de implementare: iunie 2024 – mai 2027 Descriere: Scopul proiectului REVERS-ED este analizarea inegalităților educaționale, cu accent pe evoluția acestora în timp și pe factorii care contribuie la menținerea sau reducerea lor. Proiectul urmărește, de asemenea, identificarea și	Diana-Paula Simionescu

fundamentarea unor soluții bazate pe dovezi științifice pentru reducerea disparităților educaționale care afectează elevii din grupuri dezavantajate. Proiectul este implementat în parteneriat cu 10 instituții de cercetare și academice din state membre ale Uniunii Europene, sub coordonarea Universității din Barcelona. Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul proiectului: https://revers-ed.eu/ Activități (2026): • Finalizarea studiilor pe cohortă privind evoluția longitudinală a inegalităților educaționale, inclusiv surprinderea măsurii în care au fost obținute rezultate educaționale bune în ciuda dezavantajelor – studii demarate în anul 2025; • Formularea de recomandări de politici publice pentru reducerea inegalităților educaționale, precum și pentru îmbunătățirea proceselor de colectare și analiză a datelor longitudinale relevante; • Diseminarea rezultatelor proiectului în vederea asigurării impactului științific și social; • Demararea pachetului de lucru „Case studies: successful trajectories that compensate inequalities”. Livrabile (2026): • Materialele prevăzute în contractul de finanțare și agreate cu partenerii consorțiului; • Cel puțin un manuscris trimis spre publicare într-o revistă internațională cu factor de impact ≥ 1, realizat la nivelul echipei naționale și/sau în colaborare cu alți membri ai consorțiului.	
9. ACHIEVE4EDU – Advancing the Use of Scientific Evidence of Social Impact in Educational Policy and Practice to Improve Student Achievement (Promovarea utilizării dovezilor științifice privind impactul social în politicile și practicile educaționale în vederea îmbunătățirii performanțelor elevilor). Proiect finanțat din Programul de Cercetare și Inovare al UE – HORIZON-CL2-2025-01-TRANSFO-06	Coordonator
Perioada de implementare: 2026-2028 Descriere: Proiectul ACHIEVE4EDU își propune să consolideze utilizarea eficientă a dovezilor științifice privind impactul social (scientific evidence of social impact - SESI) în politicile și practicile educaționale punând accent pe îmbunătățirea performanțelor elevilor, în special la lectură, matematică și științele naturii, în timpul tranziției de la învățământul primar la cel secundar. Proiectul vizează analize realizate în colaborare, construirea unui registru digital de studii SESI, formare în dialog pentru practicieni și decidenți, instrumente digitale cu acces liber (open-access). Proiectul este implementat în parteneriat cu 10 instituții de învățământ superior și de cercetare din state membre ale Uniunii Europene și este coordonat de Universitatea din Barcelona. Activități (2026): • Evaluarea sistematică a literaturii de specialitate folosind criterii SESI (impact dovedit, replicarea în contexte diferite, validare științifică)	

• Stabilirea de colaborări pentru îmbunătățirea accesului la date administrative și la alte seturi de date relevante, inclusiv sondaje în rândul copiilor și tinerilor, pentru a sprijini noi abordări și perspective de cercetare SESI. • Dezvoltarea unui registru digital organizat pe categorii de studii SESI Livrabile (2026): • Materialele prevăzute în contractul de finanțare și agreate cu partenerii consorțiului;	
10. Evaluarea proprietăților psihometrice ale instrumentelor „Secondary Education Student Engagement in Learning Activities: A Short Scale” și „Secondary Education Student Engagement in the School Community: A Short Scale”	Coordonator
Perioada de implementare: ianuarie 2026 – decembrie 2028 Descriere: Proiectul vizează evaluarea calităților psihometrice ale unor scale scurte destinate măsurării implicării elevilor în contexte de învățare și în viața comunității școlare. Demersul se sprijină pe un cadru teoretic actualizat și pe un parteneriat științific internațional, urmărind atât adaptarea contextuală/lingvistică a instrumentelor, cât și testarea lor empirică pe un eșantion relevant de elevi din învățământul secundar. Analizele vor fundamenta interpretarea validă a scorurilor și vor susține utilizarea instrumentelor în cercetare și în practica educațională (monitorizare, diagnoză, intervenție orientată pe creșterea implicării). Cercetarea se desfășoară în parteneriat cu Institute of Education - University of Lisbon și International Association of Student Engagement in Learning and in the Academic Community (IASELAC). Mai multe detalii sunt disponibile pe site-ul IASELAC: https://iaselac.com. Etape și activități: 2026 - Fundamentare, adaptare și colectare de date: clarificarea constructelor și a dimensiunilor măsurate de cele două instrumente, revizuirea literaturii și operaționalizarea conceptelor în raport cu contextul național, adaptare cultural-lingvistică și pilotare (inclusiv verificări de comprehensibilitate și adecvare a itemilor), proiectarea designului metodologic și a procedurilor de administrare, administrarea online în unități școlare cu profiluri variate; controlul calității datelor și conformitate etică. Livrabile: Raport metodologic (2026)	Simona Pascal
11. REVISTA DE PEDAGOGIE Revistă de specialitate cu apariție bianuală Nr. 1/2026 - coordonator: Laboratorul de teorii ale învățării și cercetare curriculară Nr. 2/2026 – coordonator: Laboratorul de cercetare psiho-socială în educație Revistă de specialitate, indexată în: CEEOL, Citefactor, Crossref, DOAJ, EBSCO, ERIH PLUS, Degruyter, Google Academic, Hedbib, ROAD, Ulrichsweb	Redactor șef Miruna Miulescu

